

## ABONAMENTELE

## Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr.,  $\frac{1}{4}$  an 2 fl. 50 cr.,  $\frac{1}{2}$  an 5 fl., 1 an 10 fl.  
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

## Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr.,  $\frac{1}{4}$  an 3 fl. 50 cr.,  $\frac{1}{2}$  an 7 fl.  
1 an 14 fl.

## Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$  an 10 franci,  $\frac{1}{2}$  an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

## TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

## INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr.,  
a treia-oră 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăre Nr. 15.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază

Numeri singuratici à 5 cr. se vând în Sibiu: la librăria „Tipografia”, societate pe acțiuni și la librăria L. Michaelis, strada Cisnădiei, 27. — În Alba-Iulia: la librăria Weisz-Bernet „la loterie”.

## O monstruositate.

Este lucru știut că Maghiariiăștia fac cele mai de multe-ori năzbutii. Când nu știu pe ce cale să mai apuce — și asta li-se întâmplă des, — când ved ei bine că »supușii« ii iau înainte prea de tot, odată se pun pe lucru, pe invențiuni, — căci sunt foarte inventioși de altfel. Și inventează multe, multe și de toate, o sumedenie de năzbutii, toate cu un cism revolțator aplicat Românilor.

De multe-ori au ajuns culmea turbarei, într-un cas patologic demn de milă și de compătimire. Și în această deplorabilă stare au spus multe, au afirmat năzbutii peste năzbutii, stupidități și infamii.

Trădători nihilisti, anarhiști, agitatori, revoluționari, rebeli, etc. etc., de toate sunt în același timp Români apăsai, după-cum susțin cu tărie și cu un ridicol aer serios cei-ce li-se pretează de stăpâni sfidând dreptatea și adevărul.

Nu e, cred, popor mai obișnuit, mai persecutat în propria lui țeară decât noi, cei vecinici insultați, batjocoriți și călcați în picioare, vecinici loviți în cel mai scump și mai sfânt sentiment. De pretutindenea, din toate unghiurile țerei locuite de Români, răsună sfâșiiitor de trist strigătul lor de durere înălțându-se sus la cer, străbătând depărtările auzite de toți, de întreaga lume.

Acest sfânt și curat strigăt, această nobilă și frumoasă protestare a dreptului călcat în picioare, această dreaptă pretenție a unor pe nedrept obișnuiți, supără pe asupritori, strigătul acesta le atinge urechile într-un chip prea sensibil și prea neliniștitor. Și ei în furia lor nebună, provocată de acest glas al dreptății, se reped cu un gând dușman și ucigaș asupra celor-ce îndrăznesc a-și afirma fără frică și în mod leal naționalitatea, originea și dreptul lor.

Așa, că pe lângă ridicolul ce cuprind afirmațiunile și acțiunile lor, se mai află în ele și o mare parte tristă, dureroasă. Acele nebunii ale lor sunt crezute, interpretate în mod serios, conform principiului lor de stat, de călărașii cei de sus și rezultatele sunt aplicate, prin legi, celor-ce nu se supun dorinței lor de moarte națională.

Vorbe, ce în alte părți și la un altfel de oameni n'ar fi decât vorbe, la dînșii au o mai mare însemnătate, căci ele produc sau se prefac însele în fapte. Alegațiunile unor smintii ambițioși, șovinisti perfizi, sunt luate în considerație, cântărite, prețuite și cei-ce le debitează primesc satisfacție întotdeauna. E ceva trist, sfâșiiitor de trist, când te gândești, că aceste năzbutii, cari nu 'ți-ar pute stârni decât risul și compătimirea, aceste vorbe goale se producă totuși niște fapte așa de mari, atât de însemnate în viața de jug ce o ducem. E o tragedie îngrozitoare ceea-ce se petrece cu noi în Transilvania și Ungaria, cu atât mai îngrozitoare, cu cât ea se petrece ascunsă sub vëlul comediei: din risul spectatorilor și inconștienților reese un plâns cumplit și arzător, un chin nesfârșit pentru cei pe spinarea cărora se petrece acțiunea acestei tragedii.

Același ris te cuprinde și acum când stimabili Maghiari agită cu atâtă foc — de paie — chestia unei împăcări, ba mai mult a unei înfrățiri. Auziți bine, vă dați seamă de acest cuvânt? Doi vechi dușmani, doi adversari de moarte, îndușmăniți aproape dela nașterea lor, voese să se împace, să se facă frați de cruce; și cine face propunerea aceasta?

Tocmai cel mai îndărătnic, cel care a jurat întotdeauna pe tot ce are el mai scump pe lume, că nu se va lăsa până nu va dobori pe celalalt, care prin poziția lui nu e în stare să facă aceea ce pretinde că o dorește: să se împace. Putese-vor înfrăți vr'odată acești vechi dușmani, hotărâți răsunători?

În o astfel de stare se găsește chestia înfrățirii ridicată de Maghiari.

Acestia au strigat întotdeauna contra Românilor, ne-au insultat fără încunjur, ne-au amenințat, ne-au ponegriț în colorile cele mai negre și mai arzătoare posibile.

Ne-au acusat de niște fapte imaginare, ne-au persecutat neconștient și acum — bunii și nobilii! — vor să ne întindă mâna frățească.

Cei-ce au decretat legea maghiarilor vor împăcare! Cei cari numesc pe Români trădători de patrie vor acum să se împace cu ei, să se înfrățască.

Fiul celui călău, care toată viața lui a căutat să nimicească pe toate celelalte naționalități în folosul Maghiarilor, fiul celui monstru supranumit din cauza însușirilor sale »zdrobitorul naționalităților« — Ștefan Tisza, contele, ne întinde mâna nouă, »zdrobitorul« — după ce șampania i-s'a suit la cap. Ziarele maghiare fac, de porunceală, o propagandă lașă, căci ea nu pleacă din inimă, ea nu e sinceră; ceea-ce fac ele acum e o monstruositate.

Sibiu, 6 Oct. n.

**DELA CURTE. Se svonise că Monarhul e bolnav. Știrile mai noue venite dela Viena ne spun însă că starea sanitară a M. Sale e din cele mai perfecte. La vânătoarea proiectată nu din cauză de boală nu a plecat, ci din motivul, că e prea ocupat cu limpezirea situației politice din Austria. M. Sa continuă a primi în audiență diferite persoane politice, punându-și toată autoritatea în cumpănă cu se facă pace.**

**Comunicatul Cehilor.** Se telegrafează din Praga, că partidul Cehilor tineri a dat un comunicat de cuprinsul, că egala îndreptățire a limbii cehi în Boemia nu e basată pe ordonanțele ministeriale, ci pe legi pozitive, aflătoare în vîieaș, anume pe rescriptul împăratului Ferdinand, dat la 8 Aprilie 1848, care, conform deciziunii din anul trecut a forului suprem judecătoresc, după dreptul public de pe acele vremuri, are putere de lege și ca lege trebuie să fie considerat și astăzi, pentru-că prin altă lege nu a fost revocat. De aceea, limba cehă e egală în drept cu cea germană în fața tuturor tribunalelor și autorităților publice. Comunicatul acesta s'a dat pentru linișțirea populației cehi din Boemia.

**Ce cer Nemții?** Vorba ăluia: mîncînd își vine apetitul, se adevărește acum și la Nemții din Austria. Abia li-s'a întins un deget și ei reclamă mîna întreagă. »Ost. Rundschau«, organul celui mai gălăgios deputat german din reichsrath-ul austriac, a dlui Wolf, publică în numărul din urmă un articol scris și subscris de însuși dl Wolf, în care se face declarația solemnă, că Nemții din parlament numai atunci vor depune armele obstrucțiunii, dacă prin mesaj de tron li-se garantează Nemților din Austria împlinirea tuturor pretenșiunilor. Wolf precizează aceste pretențiuni în următoarele: Pactul cu Ungaria să fie executat numai în forma ce o va vota parlamentul austriac. Să se declare cu drept de constrângere pentru toți, că paragraful 14 nu va mai fi pus în aplicare niciodată, pentru-ca cu ajutorul lui se fie eludate drepturile constituționale. Guvernul să fie îndrumat să prezenteze o lege despre regularea raporturilor de limbi în Austria, în care să fie accentuată în formă clară și pregnantă recunoașterea limbii germane ca limbă de stat și garantarea unui teritor limitat german în monarhie. Wolf declară, că alegerea delegațiilor numai așa se va pute face! Scut și luminat: guvernul are să cumpere voturile Nemților cu promisiunile de sus. Ca norocul însă că reichsrath-ul nu e compus numai din Nemți!

## Autonomia Românilor uniți.

Chestiunea autonomiei bisericei noastre greco-catolice a ajuns într'un stadiu foarte grav. E vorba că congresul regnicolar, chemat să organizeze autonomia catolică se ține în Noemvrie.

Proiectul de organizare prevede contopirea bisericei române gr-cat. într'o căldare cu biserica catolică maghiară, un lucru revoltător, volnic și ilegal. Și azi, în Octombrie, Români gr-cat. nu știu încă ce vor face, ce să facă, ce să întreprindă pentru a-și apăra de o atentat vîieaș și existența bisericei.

Pe 21 Noemvrie, se zice, se va convoca un sinod la Blaj. Nu se știe însă în acest moment se va ocupa acest sinod și cu chestiunea autonomiei, ori numai cu a »ajutorului« de stat, care e de o importanță neînsemnată pe lângă marea chestiune a autonomiei.

Nu se știe peste tot dacă sinodul va fi un sinod provincial, care să stabilească în toate chestiunile ce se impun azi în biserica gr-cat. română, o linie de conduită uniformă, — ori va fi numai un sinod archidieceșan, care nu se ocupă de interesele metropoliei întregi.

Peste tot în cele mai capitale chestiuni nu se știe nimic. Situația a fost caracterizată penibilă, când era vorba de ajutor; acum se poate zice că e o situație imposibilă, teribilă, plină de confuzii și primejdii, lipsită de inițiativă și directivă.

Și mai mult s'a agravat situațiunea de când s'a văzut că de cîm și volnic a tratat conferența episcopilor catolici cu protestul ridicat de Metropolitul Mihályi, care a vorbit în numele tuturor arhierilor români.

Atitudinea acelei conferențe, inspirată de Schlauch, a revoltat toate cercurile românești. Indignarea e grozavă și confuzia e și mai mare.

Ca un document al situației este și articolul, ce ni-l trimite dl Dr. Ales. Vaida-Voevod, cu insistență recerare a-l publica. Noi ca organ național, care iubim pe o formă ambele biserici române, dar vrem să ne susținem independența și imparțialitatea în chestiuni de acestea, publicăm cu rezerva cuvenită articolul, ce urmează, ca ilustrare a situației și zicem: **Videant consules!** Eată articolul:

## Români ori catolici?

Ear' de nu ne vor lăsa pe noi și pe rămășițele noastre într'această așezare, pecețile și iscăliturile care am dat se nu aibă nici o tărîe...

Manifestul de unire din 7 Octombrie 1698.

Două secole de grele lupte au trecut de când strămoșii nostri, ai uniților de astăzi au încheiat pactul cu Roma.

Mari ilușii 'i-a înduplecat să provoace schisma, căci mari și importante drepturi așteptau să deabăndească pentru ei și urmașii lor. Nu este locul nici timpul să discutăm, dacă binele ce e rezultat pentru neamul nostru din acel pact de natură pur politică a fost mai mare decât răul. Trebuie însă să ne dăm seamă, că interesul a dictat unirea, ear' nu micile chibășuri de natură dogmatică, ce de facto a fost și de jure ar fi trebuit să rămână deosebirea între vechea biserică română și fiica ei aliată cu Roma. Și când noi, descendenții semnatărilor actului de unire, noi, în interesul cărora s'au rupt strămoșii nostri de către biserica românească orientală, căutăm să ne dăm seamă, că anume ce rezultat au produs ilușiile antecesărilor nostri, atunci cu inima amărîtă vedem, că răsplata ilușiilor și jertfei lor pentru noi nu este decât crîncenă desiluzie. Poporul român desbinat în două tabere: uniți și neuniți, suferă și a suferit toate relele, ce rezultă din desbinare. Veleitățile confesionale sînt răul mai mic, dar' ura, ura între frați, numai cu greu se poate înăduși prin presiunea opiniei

publice și există între noi ca un morb chronic, care în tot momentul amenință cu izbucnirea unei crise acute.

Purgatorul, papa, pâinea dospită ori nedospită, purcederea spiritului sfânt, cu un cuvînt cele patru puncte ale uniunii se fie oare cauza acestei ure latente? Ar fi ridicol de a susține una ca asta! Întrebați poporul, întrebați inteligența noastră laică de ambele confesiuni! Cel mult un percent are idee despre acele subtilități de natură pur confesională, dogmatică. Nu în această parte este de a se căuta izvorul răului. Nu, — el este cauzat prin firul roșu al trecutului uniunii, prin tendența în veci neadormită a bisericei catolice de a ne escamota pe neștiute cu deservirșire, ear' nu numai pro forma, cum ar trebui să fim pe baza pactului de unire, — în sinul »singure mîntuitoarei biserice catolice«, Biserica unită de astăzi de mult nu mai este biserica unită precum a în țeles-o Atanasie și preoții sei.

Moravuri, ceremonial, apucături străine, catolice, au fost contrabandate cu înțet în biserica unită de rit oriental. Sîntem de mult pe cale de a deveni cu totul papistași.

Și dacă cu toate acestea până în ziua de astăzi am rămas uniți, cauza este pe deoparte, că și biserica noastră unită este încă românească în butul tuturor năsușelor a cătorva oameni crescuți în spiritul catolicismului cosmopolit, pe de altă parte, conservativismul și indolența proprie firei omenști.

Nu ne este însă nici-cînd permis să uităm:

»Ear' de nu vor lăsa pe noi și pe rămășițele noastre într'această așezare, pecețile și iscăliturile ce am dat se nu aibă nici o tărîe«. Ce însemnează acest cuvînt solemn al finei contractului cu Roma? Eu cred, că altcum nu este posibil să-l interpretăm decât așa, că pe cât timp interesele noastre câștigate prin concesiunile din acel act, nu vor fi jignite, strămoșii nostri s'au deobligat de a rămâne uniți. În același timp însă ne impune nouă datorința sfîntă, că îndată-ce s'ar face încercarea de a cere mai mult din cum au dat semnătari actului de unire, noi urmașii lor se prim pactul cu Roma de neesistent, »pecețile și iscăliturile ce (ei) au dat se nu aibă nici o tărîe«...

Acea »așezare« nu au cutezat în trecut nici catolicii, nici Curtea, nici Maghiarii să o atace. S'au mulțumit cu mici acțiuni de contrabandă precaută. Astăzi însă s'a înșchimbât situația din temelie. Astăzi ei cutează să ne creeze o alternativă, care dovedește, că ne țin de un popor cuprins de importanță morală și intelectuală. Români ori catolici? Eată această alternativă în fața căreia sîntem puși uniți de sub Coroana S-tului Ștefan în urma conferenței episcopice catolice din 14 și 15 Septembrie a. c. Este nouă această alternativă, căci dela uniunea noastră cu Roma până astăzi nici-cînd nu a fost contestat caracterul specific al bisericei noastre unite, nici-cînd nu s'a făcut măcar încercarea de a contopi biserica greco-unită în biserica română apuseană. Acum însă cu intrigă pe deoparte, pe de altă cu ajutorul forței cutoptoare a statului voese dușmanii strămoșei ai neamului nostru să ne decreteze de catolici. Ce ar însemna însă pentru noi o contopire în autonomia bisericei catolice maghiare? Ce ar însemna răpirea caracterului particular al bisericei noastre? Ar însemna maghiarizarea bisericei unite! Maghiarizarea în formă de prezent, ear' în viitor maghiarizarea ei deservirșită. Unde este acel greco-unit, care ține la demnitatea sa de bărbat și la integritatea caracterului său național, care se fi cetit fără de a înroși de indignare modul volnicesc și cinic în care conferența episcopatului catolic maghiar a cutezat să treacă la ordinea zilei asupra declarațiunii vrednice a Metropolitului nostru de Alba-Iulia și Făgăraș? Și care membru al bisericei greco-unite de rit oriental nu a simțit oare cetind acea știre, afară de profundă revoltare, totodată și rivna de a răspunde în mod bărbătesc la acea palmă morală, care au cutezat episcopii catolici maghiari să 'i-o aplice Metropolitului nostru român unit? Nu numai Eșcelența Sa Metropolitul Victor Mihályi de Apșa a fost ofensat și nu numai dreptul lui 'l-au călcat în picioare acei episcopi catolici maghiari, ci ofensat a fost întregul popor românesc unit, în persoana capului său bisericesc. Nu Eșcelența Sa are să răspundă la acel atac volnic și violent, ci poporul unit are să protesteze acum, căci protestul Metropolitului nostru a pierit, cum pîere în vînt suspinul rînîtului.

Cu vorbe avem să le răspundem, cât timp ei cu vorbe caută să ne nimicească. Când însă ei s'ar încumeta să încerce a ne subjuga prin fapte, atunci prin fapte avem să le răspundem și noi! Din toate părțile trebuie să ne ridicăm vocea, bărbați și femei, cu mic cu mare, spre a protesta în contra perfidiei și forței. O deputație de preoți și de mireni la Roma, alta la Viena! Să declarăm sus și tare, că nici-cînd nu vom suferi să fim contopiți în autonomia catolică maghiară, să declarăm solemn, că noi în momentul, cînd de nobis sine nobis ni-s'ar răpi calitatea particulară a bisericei noastre din acel moment începînd biserica unită ar înceta de a mai fi biserica noastră! Să strigăm în lumea largă, că îndată-ce contopirea noastră în autonomia bisericei catolice ar fi un fapt deservirșit, toți uniții am trece fără preget în sinul bisericei române greco-orientale! Și spre a o pute realiza aceasta să lucrăm neobosiți, din toate puterile într'acolo, ca faptă să poată deveni vorba îndată-ce ei ar cuteza să realizeze planul lor autoeratic! Urmărind interese mai mult particulare decât obștești s'au rupt antecesorii nostri din sinul bisericei noue. Ear' noi, strănepoții lor, acum, după un progres de 200 ani să ne posedăm oare atîta forță de convingere, încât scopul ideal, comun, consolidarea noastră națională, să-l știm ridica asupra considerațiilor confesionale, observarea cărora inevitabil ar produce învingerea maghiaro-catolicilor?!

Voi mame române, voi bărbăni în floarea vîieii, voi bătrani încărunțiți în lupte de apărare a neamului nostru, putere-ați voi suferi o desmembrare a națiunei noastre, putere-ați voi lăsa drept moștenire nepoților și strănepoților voștri o biserică unită maghiarisată contra voinței voastre din cauza slăbiciunii voastre de convingere?

Nu mai blăstăm urmasilor, care zguduț liniște mormintelor noastre am merita să ne fie răsplata, dacă am intra în autonomia bisericei catolice maghiare cînd biserica soră, română din fire, română din sînge, română din limbă ca un liman mîntuitor ne primește în momentul supremului pericol național în sinul seu. Interesul Romei și interesul casei domnitoare au dat inițiativa la schismă în sinul poporului românesc. Le-a succes, de oare-ce și interesele străbunilor nostri au consumat cu interesele lor.

Ce interes ne-ar mai lega însă de o biserică a cărei scop a devenit desnaționalizarea noastră?

Am fi niște degenerați, dacă de dragul confesiunii nu am abandona o biserică, ce astăzi cutează o flagrantă trădare a pactului reciproc, neținînd cont de condițiunile sub cari antecesorii nostri s'au unit cu Roma, numai cu scopul de a ne răpi ce ne trebuie să ținem mai sus decât ori-și-ce: legea de rit oriental și limba!

Am fi niște scelerați, dacă noi, »rămășițele« celor subscrisi la actul unirei am suferi să ne scoată din vechia »așezare«, fără să susținem pactul străbunilor nostri, în urma căruia »pecețile și iscăliturile« lor nu au »nici o tărîe« din moment ce sîntem contopiți în biserica maghiaro-catolică.

Viitorul poporului român este periclitat, periclitat nesînt cele mai scumpe tesăure, ce le are o națiune. O luptă mai sfîntă, decât ceea-ce ni-se impune nouă, nu 'i-a mai fost impusă nici unei gînte din partea dușmanilor sei.

Si volumus pacem, bellum debemus parare!

Cine ar pute sta cu mîinile în sîn, cînd înșai existența noastră etnică este amenințată prin catolicii maghiari?

E timpul suprem să pregătîm marea luptă, care, — pregătînd-o bine, — ne garantează victoria asupra atentatorilor. La muncă deci! Să dăm năvală!

Să lucrăm din toate puterile într'acolo, ca în momentul cînd Ei ar decreta moartea bisericei noastre unite naționale, Noi să ne înălțăm la nouă vîieaș în sinul bisericei noastre neumite naționale. Să arucăm mînușa strigîndu-le: **Catolici maghiari nu o să ne vedeți nici-cînd! Săvîrșiți atentatul, dacă voîți să ne vedeți greco-orientali români!**

Dr. Ales. de Vaida-Voevod.



## Congresul orientaliștilor.

Roma, 3 Octombrie n.

Aseară la ora 8 și jumătate s'a ținut într-o sală a universității o mare întrunire amicală a membrilor congresului.

Sala era literalmente plină.

Am remarcat foarte multe doamne.

Contele de Gubernatis, președintele comitetului organizator, a fost peste măsură de gentil cu toți, și în special cu românii.

E desemnat ca președinte de onoare al congresului ilustrul senator Ascoli, unul din cei mai învești profesori universitari italieni.

Ca președinte de secție e desemnat și Urechii.

Inaugurarea oficială se va face Mercuri, la orele 10 și jumătate, în marea sală a Oraților și Curiaților din Campidoglio, în fața autorităților.

Discursurile de inaugurare vor fi făcute de ministrul de instrucțiune Baccelli, care va vorbi în numele Italiei și de primarul Romei, prințul Ruspoli, care va saluta pe congresiști în numele orașului.

Vor răspunde reprezentanții diferitelor state, între cari și Urechii.

A sosit aici și profesorul universitar Grigore Tocilescu, care vine din Bremen, unde a luat parte la congresul filologilor germani ce s'a ținut acolo.

Roma, 4 Octombrie n.

Înainte de amiază s'a deschis congresul orientaliștilor. Prezenți erau: ministrul de culte italian Baccelli, ca reprezentant al regelui, ministrul de justiție Monati, reprezentanții tuturor autorităților civile și militare, mai mulți membri ai corpului diplomatic și ca la 1200 de congresiști. Antâru a salutat ministrul Baccelli congresul, în numele regelui, cu o vorbire ținută în limba latină, ear' după el a vorbit profesorul de Gubernatis, președintele comitetului organizator și în urmă delegații guvernelor reprezentate la congres. Toți oratorii au fost aclamați. A doua ședință s'a ținut după amiază. S'a ales biroul și congresul și-a început lucrările meritabile.

## Revistă esternă.

Anglia și Transvaal.

Războiul până acum nu s'a început, căci știrea despre năvălirea Englezilor în statul Orange, nu se confirmă. Poate știrea s'e aibă isvorul în vre-o mică ciocnire locală dela graniță, fără de mare însemnatate.

Trăgănarea începerei ostilităților se atribuie intervenției reginei Victoria. O depeșă din Londra, din 4. l. c. anunță, că regina a intervenit în conflict, voină a înduplea pe Salisbury să nu închidă lui Krüger orice cale de refacere și să trimită în Pretoria un răspuns în acest sens.

De altcum pregătirile continuă din ambe părți.

Situația republicii Transvaal, în cazul unui războiu e critică și în urma poziției sale geografice, fiind înconjurată în parte mare de posesiuni engleze. Numai în ost se mărginește pe o întindere oarecare cu posesiuni portugheze. Aici se află portul Delagoa, care deși în stăpânire portugheză, este cel mai însemnat port de mare pentru Transvaal. În sud, lipit de Transvaal se estinde statul liber Orange, ear' încolo ambele aceste state s'nt împrejmuite cu colonii engleze. În nord e Rhodesia, în vest posesiunile Betschuane, în sud țara Cap, în sud-est și posesiunile Zulu-Kaffer și Natal etc.

O parte mai mică a Natalului este virită între Transvaal și Orange. Din orașul Cap se anunță, că Boerii au planul să atace mai întâi acest teritor. În partea aceasta se vor desvolta luptele cele mai crâncene. Aici debarcă și înaintează trupele de combatanți din India și trupe sanitare. Mai de curând au sosit noua transporturi de soldați din India pe două vapoare, debarcând la D'Urban (port Natal).

Din toată lumea.

— Milan și Rusia. — Armata colonială franceză. — Conflictul anglo-venezuelian. —

În cercurile politice din Belgrad se vorbește, că Milan cu puțin înainte de atentatul lui Knezević, a făcut încercare în Petersburg să se impace cu Rusia. Încercarea însă i-a fost respinsă.

În ultimul consiliu ministerial francez, ministrul Gallifet a dezvoltat bazele principale pentru reorganizarea armatei coloniale franceze. În curând va prezenta un proiect detaliat.

Tribunalul arbitral pentru delimitarea hotarului anglo-venezuelian, a dat în unanimitate o sentință, care constituie un compromis în favoarea Venezuelei.

## Revista ziarelor.

„Gazeta Transilvaniei“, arătând grava situație a bisericii gr.-cat. române în chestiunea autonomiei, cere lămuriri asupra atitudinii și acțiunii arhierilor uniți.

„Până în ziua de azi — zice „Gazeta“ — nu înțeleg nimeni, de ce episcopii români uniți, cu toată independența declarată și recunoscută a bisericii lor, de un șir de ani încoace iau totuși parte regulat la conferințele episcopilor romano-catolici. Și nimeni nu se va mira, că aceeași nedumerire a cuprins pe credincioșii indeosebi acum, când se tratează de validitatea dreptului de independență al bisericii.

Foia bisericească din Blaj cere ca mișcările și cu toții împreună să spriginească pe arhierii în pozițiile și rezoluțiile, ce le-au luat față de planuța autonomiei a catolicilor unguri. Cum s'e-i poată însă sprigini, dacă până în ziua de astăzi încă ei nu cunosc pe deplin și cum se cuvine această pozițiune și acele rezoluțiuni?

„Epoca“ critică modul, cum opoziția din România tratează chestiunea Porților-de-fer.

„Constituționalul“ ar voi ca proiectul legii de reorganizare a poliției administrative din țară, la care lucrează dl general Algiu, să fie dat publicității, pentru a pute fi discutat de presă.

„Voința Națională“ continuă articolele dlui Spiru Haret asupra legii învățământului secundar.

„Timpul“ continuă polemica sa cu „Constituționalul“, care numește guvernul actual »tovărășie de epigoni«.

„La Roumanie“ se ocupă de conflictul ivit între Englezii și Transvaal.

„Drapelul“ continuă comentarea articolelor „Timpului“ asupra taxelor dela Porțile-de-fer.

„Dreptatea“ se ocupă de sgomotul răspândit asupra unei viitoare proclamații a dlui Ionel Brătianu ca șef al partidului liberal, și crede că acest lucru nu s'ar pute realiza.

„Universul“ se ocupă de pornirea spre o împăcare între Români și Maghiari. Confratele nostru deși consideră această pornire ca un semn îmbucurător (?), totuși aproabă cu totul atitudinea rezervată a Românilor, cari așteaptă ca Ungurii să dea primele semne faptele de bunăvoință.

„Adevărul“ găsește că politica conservatorilor din timpul opozițiunii nu se potrivește cu cea dela guvern.

„Opinia“ (Iasi) se ocupă de taxele dela Porțile-de-fer, exprimând speranța, că actualul ministru de externe va duce la bun sfârșit negocierile întreprinse.

## Cărturari și popor...

Noul paroh din Orăștie Ioan Moța a rostit o cuvântare la introducerea sa, din care scoatem și noi o parte, fiind ea o zugrăvire a legăturii dintre cărturarii și învești popo ului și popor, și indeosebi a legăturii dintre preot și popor, și a datorințelor ce le au unii față de alții.

Eată această parte:

Iubiți ascultători! Întrevăd, că cu oarecare neastimpere veți fi așteptând să auziți cuvintele cu care mă voi înfățișa la acest loc azi, când antăiași-dată m'a învrednicit D-zeu să slujesc la sfântul seu altar acesta, la care m'ați chemat. Și eu vă înțeleg această așteptare, pentru-că nu este un lucru de toate zilele alegerea și așezarea unui preot, și pentru-că dela nimerirea norocoasă sau puțin norocoasă a poporului în persoana celui ales, atîrnă adese-ori și în însemnată măsură liniștea lui, bucuria lui, ba chiar fericirea lui în multe privințe.

Pentru-că dintru început și ușor se înțelegeți cum gândesc eu asupra legăturii, asupra atingerii ce trebuie să vieze totdeauna între duhovnic și credincioșii sei, deci și în ce fel va fi pormită și călăuzită lucrarea mea în mijlocul credincioșilor mei, — îmi voiu tălcui prin o asemănare gândul meu, asemănare care se vă facă lămurit, ce țin eu că e poporul, și ce pătură suprapusă lui de cărturari și învești, printre cari și preoții bisericii

Poporul, iubitor, este tocmai ca țarina cea frumoasă, ca pământul cel bogat, în care a înmagazinat D-zeu mii și mii de feluri de materii nutritoare, și a sămănat apoi sute și sute de feluri de semințe, din cari se răsără și se crească ierburii multe, podoaba cea frumoasă a feței pământului.

Dar' pentru-că podoaba aceasta a pământului se fie mai desvîrșită, lăsat-a D-zeu, ca peste covorul de verdeață, să se înalțe, singuratici ori în grămezi mai mari, tot felul de pomi, mici și mari, rodind roade strălucitoare, desfătătoare vederii, plăcute gustărei și pământul, bogatul magazin de hrană, le nutrește pe toate din vară în vară, din neam în neam.

Asemenea țarinei aci închipuite, este, iubitor, poporul. Înmagazinat-a D-zeu și întrînsul mii și mii de puteri producătoare, hrănitoare, și lăsat-a ca și peste unda lui de toate zilele să se ridice figuri mai în lumină, mai deosebite, mai înalte, și acestea sînt cărturarii și învești lui, ridicăți, singuratici ori în cete mai mari, peste valul de toate zilele a poporului, întocmai ca pomii peste verdeața grădinei.

Înverzește pământul și rodește, și ne dă lanuri de grâu și ne dă păduri de pomi, — dar' pentru-că în această rodire a sa, să nu suferă scăzământ, de neapărată lipsă e, ca și lanurile și pomii să-i întoarcă o parte din roadele lor, din frunzele lor, din trupurile lor, aceluiași pământ, spre a-l hrăni, spre a-l îngrășa. Dacă se va lua pământului toată verdeața lui, și dacă fiecare pom da-și va roada lui și frunza lui vîntului, să le ducă străinului și depărtărilor, slăbi-va acel pământ, împuțina-se-va roada lui și înrîi-se-va.

Întocmai și cu cărturarii și cu învești crescuiți din sînul poporului. Dacă e ca buni pomii roditori să fie ei numiți, și pomilor bine-roditori să fie asemănați, de neincunjurată datorință le e, să-și aplece ramurile încercate ale minților lor, spre popor, dându-i lui din științele lor, înprășându-și sufletul cu miezul acelora, ca cu atât mai virtos puternic să fie în roada sa viitoare. Dacă toți fiii ridicăți peste valul de toate zilele a poporului, plecase-vor spre popor, ca pomii bine-roditori, și scutura-vor cel puțin o parte din spicele științei lor asupra lui, în curînd la înălțimi neatîșe și la strălucire neașteptată ridica-se-va acel popor!

Așa gândesc eu asupra mergerei împreună a cărturarilor și înveștilor cu poporul, asupra atingerii ce trebuie să fie totdeauna între dînsii, asupra datorințelor pe cari le are față de popor fiecare fiu ales al lui!

Dar' dacă această aplecare spre popor, zic că este datorința fiecărui cărturar ridicat peste unda de toate zilele a poporului, cu atât mai virtos știu, iubitor, că datorință este aceasta preotului, pe care poporul anume și-l alege, anume îl chiamă, ca să fie pom roditor, lumină luminătoare în mijlocul lui...

## Chestiuni școlare.

Almanachul învățătorului român.

— Scrioare către un prieten. — Iubite amice!

Mai rugat, ca ajungînd în Sibiu, să caut o carte potrivită pentru d-ta și să-ți o recomand, de nu-ți-oiu pute-o trimite numai decît. Am cerat în librăria „Tribunei“ și am găsit tocmai proaspăt Almanachul învățătorului român pe anul școl. 1899—1900. Chiar venise dela compactorul. De erau mai multe sosite, cumpăram 2, să-ți trimit d-tale unul, că merită. E de toată frumseța. Legat frumos în pânză, (rosa, verde, albastră, cafenie etc.), pe fața scoarței dîntăi împodobită cu decorațiuni e titlul tesuit în negru. Hărta e fină, ilustrațiile sînt frumoase, (portretele prof. Dr. D. P. Barcianu și Ioan Pop Retezanul). Îți spun drept că ne face cinste acest Almanach. „Ți-l-aș fi trimis eu dacă nu mi-s'ar fi spus că ești printre prenumerați. Ca să știi ce conține, eată îți citez aci cuprînsul lui:

Prefața, de redacțiunea „Almanachului. Eată ce ne spune în ea:

»Scopul nostru a fost și este: a da în mîna învățătorului român o cărtică, de care în fiecare zi să se poată folosi«. E drept, Almanachul nostru conține cîlîndarul din 1/13 Septembrie 1899—31 Aug. 1900, adică pe întreg anul școlastic, în care am intrat. Pe pag. cîlîndarului la fiecare lună sînt puse povești economice, că noi, învățătorii dela sate, fără ceva economie nu putem fi. Ba trebuie să fim chiar model în purtarea economiei. Față cu cîlîndarul fiecărei luni, sînt notițele referitoare la tipice pentru cea lună. Și e bine așa. Că noi, învățătorii confesionali, ținem și strană în biserică, trebuie să ne împlinim și datorința de creștini și să premergem cu exemplul bun poporului. Și, ar fi sub demnitatea noastră să întrebăm pe diacul cel bătrîn: Nene, azi ce glas e? Care catavasi se pun?

Almanachul nostru ne învață, de nu avem numai să-l consultăm pe el. Aceasta așa merge până încheie anul cu finea lui August 1900.

Acî aș ave o dorință: Fratele nostru Velceanu se facă o învoire în Almanachul viitor. Să introducă în Almanach și cîlîndarul țeranului român, așa numitul »cîlîndar al babelor«, după cum erau cele 2 compuse de frate-ieratul Mangiucă, tot Bănățean și el, ca și dl Velceanu. O să-i și scriu. Și o să atrag atențiunea colegilor nostri, ca să raporteze, că la ei în sat, ce însemnătate populară are cutare și cutare zi și ce dătinii sînt împreunate cu ea? Înțeleg dătinii și credințele populare. Răspunsurile să le adreseze la »Foia Poporului« în Sibiu, care le adună și le pune la dispoziția redactorului acelei părți a Almanachului. Știi că ar fi interesant? Dar'

despre aceste mai pe larg în altă scri-soare.

Mai departe conține Almanachul nostru:

Date cronologice pe anul 1900, rege-ntul anului, sărbătorile și alte zile schimbătoare, posturile, deslegarea postului, cronologie pe anul 1900 (foarte bogată), date genealogice pentru: a) Austro-Ungaria, b) România, c) ceilalți domnitori europeni. Apoi: afaceri de post și telegraf, competențe de timbre (asta-i foarte pe larg tratată). Scala timbrelor.

Mai tot ce-i până aci, vei afla de altcum și în alte cîlîndare bune; dar' ce urmează de aci încolo, în alt cîlîndar nu mai afli:

Șematismul în estras al bisericii ortodoxe orientate române din Ungaria și Transilvania pe anul 1899.

Acî găsești date din fiecare diecesă ortodoxă, cum se compun consistoriile, găsești cu numele fiecare asesor, apoi despre stipendii, școale etc.

Tot asemenea și tot așa de detaliat găsești șematismul metropoliei gr.-cat, încât învățătorul poate să știe cum e organizată biserica română și în casuri de lipsă la cine să se adreseze.

Și mai interesant, pentru noi învești, e șematismul ce urmează după aceea: asupra Reuniunilor învățătoarești. Găsești aci rînd pe rînd fiecare reuniune ori societate învățătoarească, cu organizația, ramificația sa, ba și cu raport despre activitatea sa peste anul din urmă. Nu știu dacă sînt introduse chiar toate Reuniunile. Eu schițez aci șematismul să vezi, și dacă observi că lipsește vre-una să-l faci atent pe colegul Velcean, ori să-l faci conducătorii Reuniunii cari ar lipsi... Căci nu e vina redactorului dacă lipsește vre-una. El bucuos le va introduce în viitor pe toate. Eată cari sînt introduse:

Reuniunea inv. rom. gr.-or. dela școalele confesionale din diecesa Caransebeșului. A. Membrii. B. Presidiul actual. C. Comitetul. D. Despărțimintele. 1. Desp. Bisericei-albe; 2. Desp. Bocșei; 3. Desp. Bozovicului; 4. Desp. Buziașului. 5. Desp. Caransebeșului; 6. Desp. Ciacovei; 7. Desp. Făgetului; 8. Desp. Lugojului; 9. Desp. Mehadiel; 10. Desp. Oraviței; 11. Desp. Panciovei; 12. Desp. Verșului. E. Activitatea Reuniunii. — Reuniunea învăț. dela școalele pop. conf. din protopopiatele arădane, I—VIII. A. Membrii. B. Presidiul. C. Comitetul; D. Despărțimintele. 1. Desp. Aradului; 2. Desp. Butenilor; 3. Desp. Chișineului; 4. Desp. Hălmașului; 5. Desp. Ienopolei; 6. Desp. Radnei; 7. Desp. Șiriei. E. Activitatea Reuniunii. — Reuniunea inv. gr.-cat. »Mariana« din Năsăud. A. Membrii. B. Presidiul. C. Comitetul. D. Filialele. E. Activitatea Reuniunii. — Reuniunea inv. gr.-orientali rom. din districtul Sibiului. A. Membrii. B. Presidiul. C. Comitetul. 1. Desp. Sibiului; 2. Desp. Seliștei; 3. Desp. Avrigului. D. Activitatea Reuniunii. — Reuniunea inv. gr.-cat. din jurul Gherlei. A. Membrii. B. Presidiul. C. Comitetul. D. Despărțimintele. E. Activitatea Reuniunii. — Reuniunea inv. gr.-cat. din diecesa Lugojului. A. Membrii. B. Presidiul. C. Comitetul. D. Activitatea Reuniunii. — Reuniunea inv. gr.-cat. din finutul Hăgeșului. A. Membrii. B. Presidiul. C. Comitetul. D. Biblioteca. E. Averea Reuniunii. F. Activitatea Reuniunii. — Reuniunea învățătorilor gr.-cat. din archidieceza gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș. A. Membrii. B. Presidiul. C. Despărțimintele. D. Activitatea Reuniunii. (Va urma).

## ASTRA.

Ședința comitetului central.

Aseară s'a ținut ședința lunară a comitetului, dela orele 4—6½.

S'a raportat despre testamentul doamnei Ioana Bădilă, și despre pertractarea lăsamîntului, care s'a făcut chiar ieri. Vicepreședintele »Astre« Dr. Pușcariu, și secr. II. Dr. Beu, au reprezentat »Asociațiunea« și au primit sumele cuvenite, căci toate legatele s'au executat imediat. »Asociațiunea« primește 10 mii în scrisuri fonciare, usufructul însă îl are până trăește dl Bădilă, soțul fericitei în Domnul. Apoi »Astra« mai are ½ parte a casei din strada Ureziului, și 1000 fl. pentru casa națională.

S'au făcut doi noi membri fondatori: Samuil Porufiu, consilier min. în pensiune (Bistrița) și Simeon Corvin, (Orăștie).

A urmat proiectul pentru noua organizare a despărțimintelor, care s'a pertractat întreg și s'a primit, rămînînd ca proiectul să se tipărească și trimită despărțimintelor, ca apoi eventualele schimbări dorite să se facă ulterior.

După noua organizare întreg teritoriul locuit de Români al țerei, este luat și împărțit ca teren de activitate al »Astre«, până la Maramureșul. Se prevede vre-o 56 despărțiminte, față cu 43 din trecut, deși unele din cele vechi se sistează și contopesc într-altele (cum e în Dobăca).

Organizarea se face după comitate, și încât s'a putut după cercurile administrative.

## Cronica zilei.

Sibiiu, 6 Oct. n.

Intrigă și minciună.

»Fester Loyd«, ed. de seara, ce a sosit ieri aici publică o corespondență din Sibiu despre consfătuirea intimă ce a avut loc la 1 Octombrie nou. Corespondența este absolut falsă și tendențioasă. Îi dăm de acum cea mai categorică desmințire și vom reveni asupra — noiei intrigi, ce se întemeiază pe minciună.

Memento. 7 Octombrie: Concertul Valeriei Pop în Caransebeș.

8 Octombrie: Producțiune literară și petrecere în Lipova, din prilejul adunării gen. a Reuniunii învățătorilor.

13 Octombrie: Congregația comitatului Timiș.

15 Octombrie: »Astra«, desp. IX. (Orăștie), adun. gen. în Vaidei. — Congregația comitatului Făgăraș.

Monumentul Pache-Protopopescu. Ziarele din București ne spun, că în ziua de Duminecă, 26 Septembrie 1899, se va face acolo inaugurarea statuei fostului primar al capitalei române Em. Protopopescu-Pache, ridicată prin subscripțiune publică și instalată la elipsa unde se desparte bulevardul ce-i poartă numele. Festivitatea va decurge după următorul program:

La orele 9 și jumătate dimineața, serviciul religios va fi oficiat de Prea Sfințitul arhierie Nifon Ploesteanul, vicarul sfintei metropolii, asistat de cler. Corurile metropolitane și al societății pentru învățătura poporului român vor intona un imn religios, compus de dl măiestru Bănulescu. După terminarea ceremoniei sacre, dl M. Filipescu, președintele comitetului va rosti cuvîntarea festivă, când statua, va fi desvelită și încredințată dlui primar și consiliului comunal, ca monument datorit simfîmîntului de recunoștință al poporațiunii bucureștene.

După răspunsul dlui primar corurile vor cânta un al doilea imn, scris anume pentru solemnitate, și a cărui muzică a binevoit să o compună dl Eduard Wachman, directorul »Conservatorului«.

În urmă se vor rosti și alte discursuri.

La acest act vor asista, pe lângă reprezentantul suveranilor, domnii miniștri, dl primar, membrii consiliului comunal, ai familiei Pache și ai comitetului; d-nii profesori ai școalei comerciale, ai școalei științelor de stat, ai școalei Calist și ai școalei profesionale protopopul Tudor și Elena Dr. Turnescu; delegații diferitelor societăți din cari făcea parte reposatul, și corporațiunile (cu stîndardele); magistrații, membrii baroului, ai presei, fostii amici, clienți și elevi ai lui Em. Protopopescu-Pache.

Reichsrath-ul. Reichsrath-ul austriac, această arenă de luptă politică, pe al cărei teren au rămas, — dela deschidere încoaci, — trei guverne, învinse și vulnerate, e compus astfel: Peste tot numără 425 de membri, dintre cari, clubul Cehilor are 61, clubul Polonilor 55, partidul popular german 40, asociația slavă națională creștină 34, partidul progresiștilor germani 35, partidul popular catolic 27, marii proprietari 28, social-creștinii 27, clubul italian 19, sîlbaticii 20, social-democrații 15, Nemții liberali 10, partidul popular creștin-polonez 4, centrul 5, Schönereriani 6 Români 5, partidul popular polon 4, Ruteni independenți 2, Serbi 2, democrați 1, social-politici 1 — deputat. Va să zică, sînt douăzeci și două de partide, cu douăzeci și două de programe politice, cari în puține puncte coincid. În cele mai multe însă sînt departe una de alta ca cerul de pământ.

Constituire. Societatea de lectură a elevilor institutului preparandial din Blaj, întrunindu-se în ședință constituantă la 26 Sept. 1899, sub conducerea m. on. domn Ioan F. Negruțiu, și-a ales pe anul școlastic 1899—1900 următorii oficiali: Președinte: Ilarian Dulău; redactor: Ioan Pescar; bibliotecar: Patricie Pallade; notar: Aurelian Dorgo; archivar: Valeriu Tufescu, toți elevi în cursul III.; cassar: Ioan Boer, curs. II., ear' membri în comisiunea criticiștoare: Ambrosiu Nistor, Dumitru Gafton, Ioan Runc, elevi curs. III.; Emanoil Seiche, Mitrofan Cosgarea, elevi curs. II.; Ioan Barna, curs. I.

Sinucidere înfloritoare. Têranul George Pascu din Brusturi s'a sinucis despîcîndu-și pîntecele cu coasă. Cătră 10 ore noaptea soția și sora sinucisului s'au trezit la gemetele lui Pascu, care cerea ajutor. Femeile aprinzînd lumina au văzut cu groază, că omul zace scîldat în sânge și cu intestinele scurse afară. La țipetele lor s'au adunat vecinii și l-au culeat în pat. Rîniul cerea cuțit, ca să-și facă mai curînd sfîrșitul. A murit încă în aceeași noapte. — Se dă cu socoteala, că și-a înșepetit coasa în pîrete și apoi a alergat în ea.

Nouă foaie oprită. »Informația«, un organ litografat din Viena și-a permis de mai multe-ori să spună Maghiarii adevăruri crude în față. Guvernul maghiar a hotărît deci a nu mai da față cu »Informația« și a oprit-o de a mai intra în Ungaria.



Dela „Petrul Maior“. »Subscripții în numele societății de lectură »Petrul Maior« venim și pe această cale a aduce magnificenței sale d-nei veduete Constanta de Dunca Schiau cele mai profunde și călduroase mulțumite pentru maritimosele donațiuni făcute societății noastre și anume:

1. 85 opuri în 113 volume, cari la olată formează »Mica bibliotecă juridică Antoniu Schiau«.

2. 25 opuri de conținut divers.

3. Un mobilier în valoare de 242 fl. Rugându-se să păstreze și mai departe același interes o asigurăm din parte-ne de stima, venerațiunea și recunoștința noastră.

Pentru comitet:

Ioan Fruma, Mihail Navrea,  
preș. ad hoc. secr. subst.

Struguri în România. O societate din Bucovina a cumpărat 200 de vagoane de struguri, dela Huși. Prețul acestor struguri, spune »Timpul«, a fost de trei lei sută de chilogram. Va să zică s'a cumpărat cu 3 bani (1 $\frac{1}{2}$  cruceri) chilogramul. Ear' la noi se vinde 30—45 cr. chilogramul.

Duel pe chestia națională. Doci Dones din Brașov, jurist de anul III. la universitatea din Budapesta, și Alexandru Coroiu din Văcău, elev de anul I. al academiei veterinare, discutând chestiuni naționaliste, Ungurul Doci sfârșind cu argumentele a recurs la baston, pe când Coroiu »și-a păstrat până în sfârșit calmitatea. Purtarea coacească a lui Doci a provocat duel, în care Coroiu a primit bleștură la umărul drept, ear' Doci în obrazul drept.

Șovinism în armată. Constantin Sejk, redactorul ziarului ceh »Nár. Lystic«, sergent de dragoni în rezervă, la adunarea de control din anul trecut răspunsese cu »ade« în loc de »hier«, cum se pretindea în »Befehl-ul armatei. Acum Sejk, fiind înrolat în Viena la deprimare de arme, a fost luat la răspundere înaintea tribunalului militar și osândit la două luni închisoare și de gradare, pentru »insubordinațiune«.

Din Dobrița, în Torontal, ni-se anunță, că Românii au intentat deja proces de despărțire de cătră Sărbii, pe de despăgubire din averea bisericească comună. Românii vor avea să capete frumoasă sumă de despăgubire.

Heinrich Schalek, proprietarul biurolului de anunțuri și inserate »H. Schalek« din Viena, își serbează iubileul de 70 ani al zilei natale și cel de 25 ani al biurolului său. Acest biurol, fundat de dl H. Schalek în 23 Aprilie 1873, mulțumită conducerii înțelepte și culanței față cu publicul, se bucură de bun renume atât în monarhie, cât și în străinătate.

Moarte cumplită. Într'un circ din Bombay, se producea de mai multe săptămâni deja o frumoasă femeie indiană, îmblânzitoare de șerpi. Se susținea, că dinții cu otrăvă ai șerpilor nu erau scoși. La producțiunea de adio circul era formal indusat de public și îmblânzitoarea s'a prezentat pe podiu între un orcan de aplauze. Personalul i-a pus înainte un sac mare, ear' dînsa suflând într-o fluieră din lemn de rosa, au început să ese din sac șerpi, cari s'au încolăcit pe trup, pe brațe, pe piept și pe capul ei. În această poziție înfrigorătoare femeia a stat câteva minute în perfectă nemișcare, apoi a început de nou să cânte din fluier. Șerpii s'au descolăcit de pe ea unul după altul și au intrat eamăi în sac; numai cel mai mare se arăta în virtutea la picioarele femeiei și cu limba scoasă își îndreptase de mai multe-ori spre ea botul, ca s'o muște. Femeia însă de tot atâtea-ori li prinse cu mâna de gât și-l făcușe inofensiv. La urmă a pășit ușurel pe capul șerpului, care la aceasta a rămas zăcând ca mort. Orcan de aplauze a izbucnit la această scenă și ploaie de flori cădea pe frumoasa indiană. Aplecându-se însă să ridice o roză și în timpul acesta ridicându-și piciorul de pe capul șerpului, jivinia a sărit pe ea și implantându-și dinții în brațul ei a început să i-se încolăcească pe trup. Un tipet de groază, servitorii au alergat s'o scape, dar' numai tăind bucățele trupul șerpului au putut să-l desfacă de pe trupul nenorocitei. Frumoasa indiană a căzut moartă pe mormantul de flori pe cari cu câteva secunde mai înainte i-le aruncase publicul.

Cultivarea artelor. După-ce mult timp cultivarea artelor, afară de muzică, a fost total neglijată de publicul sibiian, de câțiva ani încoace începe a se generaliza în orașul nostru și gustul pentru celelalte ramuri de artă. Sibiian are deja un frumos număr de pictori, bărbai și dame, la cari aparține și domnișoara Mathilda Roth, care tocmai zilele acestea »și-a espus câteva lucrări în localul societății industriale (Gewerbeverein) și voeste să-și cultive arta aici în orașul ei natal. Domnișoara Roth dă și instrucție în desen și pictură; atelierul »și-l are, dela 10 Octombrie înce-

pând, în strada Urezului nr. 7 etajul 2, unde se pot face și înștiințările de elevi și eleve.

Esamene de notari. La esamenele de notar ținute în 29 și 30 Septembrie în Făgăras au reușit cu bun succes candidații Valeriu Săzebesi, Nistor Dobrin, George Marhao, Petru Bărbat, Alesandru Comșa (Români) și Ancosán József.

Concurs. Dela pretura din Uioara (Maros-Ujvár) este scris concurs pentru postul de medic cercual în cercul Sănbenedicului, cu sediul în Sănbenedicul-de-Murș (termin 28 Octombrie, alegerea în 31 Octombrie) și în cercul Ciucului cu sediul în Făget (Maros-Bikkös) (termin 25 Octombrie, alegerea 28 Oct.). Fiecare dotat cu 500 fl. salariu, 150 fl. pașal de drum și taxe.

Post de notar comunal. Dela pretura din Temeș-Kubin este scris concurs pentru întregirea postului de notar comunal în Galea (Gálya). Terminul 11 Octombrie, alegerea în 12 Octombrie.

Esamene agronomice. La școala agronomică a comitatului Sibii se va ține în 18 Octombrie, 8 ore dimineața, examen final despre dexteritate elevilor în lucrările economice. În grupa »lucrări de mână« elevii vor fi esaminați din: tăiere de paie și năpi, și prepararea de nutrețe mestecate, mulgerea vacilor, înhamarea și prinderea la car a cailor și boilor, cositul, scoaterea și curățirea napilor de zahăr și nutrețe, săparea și grămădirea cu »Planet junior«, séménatul cu mâna și cu mașina de séménat, scoaterea plantelor, legarea și îngrădirea pomilor, demonstrarea diferitelor sisteme de altoire de pomi. Ear' la grupa »lucrări cu vite« vor fi esaminați din: aratul cu plugul universal Sack, și anume: cu plugul singur, cu tăietorul dinainte, cu plugul pe două brezde, cu plugul pentru afunzime, cu unelele de curățit, cu unelele de grămădit, cu estirpatorul, cu făcătorul de gropi, cu mașina de scos cartofi, aratul cu plugul de schimbat, lucrări cu carul cu »Planet junior« și anume: săpatul (curățitul) în diferite lățimi afunzimi și moduri, grămăditul în lăuntru și în afară, brezdarea cu marșcherul, acoperirea brezdelor de sémén și netezitul cu tăvălugul, grăpatul și în fine séménatul cu mașina de séménat.

Știri mărute. Între caii casarmei de husari reg. Iosif și cei ai casarmei de artilerie reg. Wilhelm din Oradea-mare grasează în mod epidemic influența.

— În Kaposvár de vre-o câteva zile grasează mare epidemie de tifus. S'au îmbolnăvit până acum 14 inși și au murit patru.

— În Timișoara zilele trecute a răposat femeia Elisabeta Frank, în vîrstă de 102 ani. Răposata era cea mai bătrână femeie în Timișoara.

## Tribuna Literară.

Smara Gheorghiu.

Ziarul »Fanfula«, din Roma, dănd portretul d-nei Smara, îl însoțește de următoarea schiță:

Este amoroasă de Roma, ca toți Românii, compatrioții ei. Și pentru a mulțumi nerăbdarea femeiască, ce o împingea să revadă cetatea eternă, în care mai fusese în 1892, gentila doamnă (după a cărei mărturii spunem aceasta) a vrut să fie prima sosită pentru a lua parte la lucrările congresului orientaliștilor.

Smara e nume armonios de pronunțat, cum sînt și mai armonioase versurile ce ea compune în limba română. Smara Gheorghiu este autoară de versuri foarte apreciate în țeara sa, este autoară de drame ca »Mirza«, 4 acte în versuri, aplaudate de public în teatru, este profesoară, conferențiară, colaboratoare la mai multe ziare.

Smara Gheorghiu este încă vicepreședintă a Ligei feministe pentru pace și pentru desarmarea generală. O femeie de o admirabilă activitate, a reușit să adune în România mai bine de 300 de adesiuni de femei la pactul de amicitie încheiat între femeile române și cele franceze; la eficacitatea propagației sale contribuie farmecul unui spirit brillant, atracțiunea unei conversațiuni ușoare, elocințe, plină de imaginațiune și o fantasie poetică de mână întâiu. Traduse chiar poeziile sale păstrează tot parfumul grației lor originale.

Sosită la Roma de mai multe zile, în așteptarea deschiderii congresului orientaliștilor, ne vizitează monumentele, bisericile, muzeele, reînnoind de a doua-oară, impresiile ce a resimțit altădată și pe care doamna Smara le-a trecut într-o carte de suveniruri din Italia care de sigur se cetește încă în țeara sa.

»Dacă voi Italianii ați ști, imi zicea ieri gentila doamnă, cât de mult iubesc toți Românii Italia, eu cred că v'ați

ocupa și mai mult de cele-ce ne înterează.

Deja știți cu toții că România este o fiică a Romei.

Românii ce vom vedea la congres sînt mai mulți de 60, și eu sper că Roma se va folosi de această ocaziune pentru a satisface dorința distinsei poete.

## INFORMAȚIUNI.

Știința românească în străinătate. Lucrarea dlui A. D. Xenopol, profesor la universitatea din Iași: *Les Principes fondamentaux de l'histoire (principiile fundamentale ale istoriei)* este foarte apreciată în cercurile competente ale științei moderne. Celebrul filosof francez *Boutroux*, secretar la Academia științelor morale și politice din Paris, a făcut asupra ei un raport foarte elogi.

Ioan Bohl, avocat pe lângă curtea de apel din Amsterdam, traducătorul codului de comerț românesc în limba olandeză, a trimis dlui Xenopol o scrisoare prin care după laude entusiaste asupra scrierei dlui Xenopol, se însărcinează cu prezentarea ei la Academia regală din Bruxelles, unde dl Bohl este membru.

Dlomu *Luigi Luzzatti*, membru al Academiei din Roma și al Academiei științelor morale și politice din Paris, fost ministru și profesor la universitatea din Roma, cere dlui Xenopol un volum din marea sa operă »*Les Principes fondamentaux de l'histoire*« spre a o prezenta la Academia din Roma.

Mai aflăm că în Germania lucrarea a fost apreciată în chipul cel mai favorabil.

Profesorul *Ottokar Lorenz* din Viena a introdus-o în seminarul său de istorie. Mai multe critici vor eși în curînd, între altele de *Rachfahl*, profesor la universitatea din Halle; *Cortiliieri*, profesor la universitatea din Heidelberg; *Von Bilow*, profesor la Iena; *Otto Henne-am-Rhyn* archivar la Sanct-Gallen în Svițera, autorul unei opere însemnate asupra istoriei culturii în Europa.

## Din public.\*)

### Mulțumită.

Senatul școlastic din Ciachi-Gărbău își ține de plăcută datoriță a exprima și pe calea aceasta cea mai profundă și cordială mulțumită on. domn *Iosif Vulcan*, redactorul foii »Familia« din Oradea-mare, pentru bunăvoința și sprijinul ce ne prestează prin grațiunea prețioasă d-sale foi la cultivarea poporului nostru românesc.

Ciachi-Gărbău, 3 Octombrie 1899.

În numele senatului școlastic:

Jovian Andrein,  
președintele sen. școlar.

\*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacțiunea nu e responsabilă. Red.

## Invitare de abonament

la

„TRIBUNA“.

Cu 1 Octombrie 1899 v. încep  
nove abonamente lunare, ouartale, semestrale și anuale.

Domnii abonenți sînt rugați a grăbi de reînnoirea abonamentelor lor, pentru regulata expediție a foii.

Abonamentele se fac prin mandate postale și numai pentru un timp, oare începe ou prima și se termină cu ultima lună, după stilul vechiu.

|                         |              |
|-------------------------|--------------|
| Abonamentul anual costă | 14 fl. — cr. |
| Abonamentul semestral   | 7 fl. — cr.  |
| Abonamentul triunar     | 3 fl. 50 cr. |
| Abonamentul lunar costă | 1 fl. 20 cr. |

Este în interesul dlor abonenți, ca »adresele să fie însemnate oât se poate de corect și legibil. Domnii abonenți vechi sînt rugați a lipi pe mandatul postal adresa tipărită dela fașile, în oare li-s'a trimis „Tribuna“ până acum.

## Administrațiunea

Teatru orășenesc în Sibiiu.

Direcțiunea: Leo Bauer.

Sămbătă, 7 Octombrie n.

DER ZIGEUNERBARON.

Operetă în 3 acte, de

I. Strauss.

Începutul la 7 ore seara.

## FELURIMI.

Creditori complesanți. Pe la noi dacă te pun păcatele să te încurci în daravevi cu pantofari, croitori și alte soiuri de manichei, — îți blastemi zilele până-ce te descurci eară. Ce altă vieată e pentru domnii debitorii din India! Eată o probă, despre cum reaceară manicheii de acolo pe debitorii lor, să le plătească contul:

»Mult stimatului și preacoronabilui Sahib, pe care Dumnezeu se-l țină la mulți ani!

Eu, sërman meșesugar, care mă ocup cu confecționarea de papuci și opinci, mă prostern la pămînt înaintea ta, prea lăumate Sahib, care strălucești deasupra mea ca soarele deasupra furniceii ce se trăie în țărîna. Ființă miserabilă și sclav al tîu sînt eu, care numai cu frică cutez a-mi ridica privirea spre tine. Mă rog ție, milostivește-te și plătește-mi mica sumă de 24 rupii, pentru cari făcusem papuci și pantofi pe scumpele și frumoasele tale picioare. Puternicele tale porunci le așteaptă cu reverențioasă supunere și gata de serviciu

al tîu miserabil sclav și căne:

Mufti.

## Sosiți în Sibiiu.

La 6 Septembrie n. 1899.

Hotel »*Imperatul Romanilor*«: Dr. Ziegler, fisic orășenesc din Bistrița; Török, medic veterinar din Aiud; Murșanu, preot din Sebeșul-săseș; Vertiprach, oficial din Brașov; Tanhausen, inginer, Șerban, inspector, Dunch, voiajor, din Budapesta; Spiegel, Weiss, Guttmann, Steiner, Kaufmann, Lustu soția, din Budapesta; Fränkel din Mediaș, Teutschländer, Grünwald, Frankl, Herzfeld, Roth, din Viena, comercianți.

Hotel »*Neuriner*«: Maria Poppa, privată din Sebeș; Dr. Holler cu familia, medic de ștab din Agram; Dr. Kardos (medic de reg. din Făgăras; Dr. Lenguer, avocat din Brașov; Schneider, arhitect din Viena; Fischer din Viena, Steiner din Keeskemét, Vass din Odorheiu-săces, comercianți.

Hotel »*Meltzer*«: Margareta Muscan, privată din Zernești; d-na Netsuba din Riu-Vadului, Rastel, rector din Reicu; Demokos, voiajor din Săn-Georgiu; Reuss, oficial.

Hotel »*Habermann*«: Rastel, preot din Giesshübel; Görlich, monteur din Șemniț.

## VIAȚA SOCIALĂ.

### Domnul și țărănul român în viitor.

— Discurs rostit la adunarea despărțământului »*Medias* al »*Asociațiunei*« — de protopopul Ioan Moldovan.

Trecutul țărănului român e trecutul poporului român, asemenea viitorului lui va fi viitorul națiunei române. Poate fi ceva mai însemnat, dlor, ceva mai sublin, ce ar pută recere în mai mare măsură luarea aminte a frunțașilor nostri, domnii de Români (sub cari înțeleg clasa cultă și inteligentă)? Nu!

În țărăn e începutul și sfîrșitul, leagănu și mormîntul nostru. Națiunea noastră a trăit, sau mai bine zis a scăpat în pielea țărănului. Din țărăn s'a impulpat, din el are să se înalțe. Aristocrație noi Românii nu am prea avut și dacă în vechime s'au ridicat tot din țărăn ici-colea câte unul, acela călcând peste gătul țărănului a trecut peste el în tabere străine.

Puțini domni de Români număram noi înainte de 50 ani, cari ca prin farmec s'au putut ridica din opincă, despre cari știm și zicem, că au fost ca Ioan lui Christos, antemergătorii unei ere noue, pentru libertatea și cultivarea spiritului românesc, prin știință și cultură, a căror cuvinte nu au răsunat înzădar, ei încolțind în inima țărănului au produs în scurt timp roduri bogate, — adevă o inteligență numeroasă, pe cari azi cu fală îi vedem ca domni de Români, buni cărmaci ai naiei națiunei, purtând în frunte stindardul culturii pe care strălucește scrisă devisa noastră: Cultură prin știință și literatură a fiilor nostri și cultivarea țărănului prin carte și prin un mod mai rațional al cultivării agrului strămoșesc.

Cam așa a fost, dlor, trecutul nostru înainte de anii amintii, dar' oare ce este și ce trebuie să ne fie viitorul?

Viitorul unui popor nu poate fi altceva decăt o urmare firească din trecut și prezent. Referitor la noi, nu voese a aminti trecutul nostru politic, căci nici o voce aceasta, nici o permit aceasta statutele »*Asociațiunei*«, ci amintese numai trecutul acela trist, când Românu, era fără multă cultură, pentru-că nu avea carte, ear' cartea nu-i era ertat s'o iee în mână, căci atunci n'ar fi avut timp să lucre și să ude brezdele cu sudorii crunte, ca să nu moară de foame.

Acele timpuri au trecut și cu ele a trecut și spiritul lor și locul lor l-au cuprins libertatea omului, libertatea lucrului spre libera lui dezvoltare, spre libera lui cultivare pe toate terenele, ca mai ușor se poată trăi și mai ușor să se poată înalță pe nivoul pentru care l'a creat Dumnezeu și-l așteaptă el dela lumea cultă, spre nivoul culturii spirituale și materiale.

Am zis libertatea lucrului, care este fundamentalul progresului spiritual și material, și care poate schimba spre bine fața omenimei.

Dlor! Dacă odată ne-a lipsit libertatea voinței și a lucrului, azi o avem; dacă odată ne-au lipsit domnii de Români, oameni culți și învățați pe toate terenele vieții, azi îi avem, dar' să nu uităm, tot din țărani născuți; să vedem deci datorițele ce le are clasa cultă și inteligentă față de sine și față de țărăn, și ce datorițe are țărănul față de dl seu? Dacă țărănul din sudarea feței lui în timpuri grele a putut să producă și să înalțe într'un timp de câteva decenii o așa frumoasă inteligență românească, care azi e decorează neamului nostru și mândrie pentru ori-care alt popor, atunci trebuie să admitem, dar' chiar să-i impunem inteligenței noastre, mari datorițe față de sine și față de poporul țărăn.

Clasa cultă și inteligentă, în înțeles moral, a unui popor, e o diademă pe creștetul lui, o diademă a cărei mărgăritare strălucind dau respective națiuni valoarea în sirul popoarelor mari, ear' mărgăritarul cel mai prețios, ce-l posedă inteligența unui popor, e iubirea de neam în acea direcție, ca să ridice pe țărăn din lărgia neștiinței și a recunoștinței de sine la valoarea ce-i compete și care o preinde secolul. Cu un cuvînt să se silească a valora spiritul capace de o creștere bună a țărănului, de a alege aurul din petrii, a-l induce pe terenul adevăratei cunoașteri de sine și a datorițelor ce le are față de familia sa și față de viitorul neamului seu, ca astfel să se scuture pe încetul, de rugina servilismului și inima lui și mintea lui luminată să fie, avîntată pe nivoul aspirațiunilor unui viitor mai bun.

Cum oare s'ar pută împlini această sublimă datoriță? Cum am pută noi cești puțini inteligenți, cari ocupăm locul de frunte în această adunare, să eter nisăm memoria părinților nostri, cari cu muncă grea, tătâni asudând lângă coar-nele plugului, ear' mamele cu fusul și răsboiul ne-au ridicat din opincă la oare-care rang de domnie, decăt prin aceea, ca și noi din sudarea muncii noastre mai ușurate să ne creștem copii nostri tot mai bine și prin aceea să înmulțim clasa cultă a națiunei și să înpuținăm proletarismul. Datori sîntem noi cești mai învățați să luminăm pe cei din jurul nostru prin lumina științei, care lumină va străbate tot mai mult în pătura mai de jos a poporului, care cu timpul însuși se va desțepa spre a-și cunoaște chemarea. Pașul cel dintăiu, și mai remarcabil e, ca să infiltrăm în inima poporului iubirea de carte, năsuința de a-și învăța copiii la școli, și ca să o poată face aceasta cu bun succes, să-l însoțim spre a jertfi din munca sa pentru a avea școale bune și învățători buni, dedicați creșterii bune a copilului de țărăn. Toate popoarele culte prin carte, școli bune și învățători devotați s'au înălțat, și numai așa ne putem avînta și noi spre a pondera în cumpăna acelor popoare culte și ca dorința aceasta să ni-se realizeze mai repede, cei învățați și cei cultivați trebuie să pună umăr la umăr, să nu ascundem lumina sub obroc, să jertfim până la o picătură de sânge pentru școala și creșterea bună a copiilor de țărăn și pentru progresul instituțiilor noastre culturale, între cari în prima linie e »*Asociațiunea* pentru lit și cultura pop. române«.

Mintea e talantul cel mai prețios ce l'a dat Dumnezeu omenimei, aceasta do-rește de sine lumină, progres, știință și perfecționare și de o mie de ori blăstămat să fie acela, care ar lăsa ca aceea ce a creat Dumnezeu spre luminare, să se nămolească în întunerec.

Prima inteligență a Românilor a fost preoțimea. Preotul e părintele poporului țărăn. El e zilnic în contact cu el, ca și tatăl cu fiul și apoi învățătorul. El au nescusabila datoriță de a se lumina pe sine și pruncii sei și datoriță de a se îngriji de cultivarea fiilor țărănului, ceea-ce au făcut în trecut fără a reflecta la arginți, și vor face cu dragoste și în viitor, ca conducătorii primi și actuali părtători a stindardului culturii și literaturii poporului român. (Va urma).

### Petrecerea din Ciachi-Gărbău.

— August 1899.

Poporul român gr-cat din Ciachi-Gărbău la indemnul preotului local și a zelosului și neobositului Ioan Șandor înoc în anul 1897 s'a apucat de edificarea unei biserici din material solid. Mijloacele fiind foarte moderate, prin colecte și aranjare de petreceri biserica e aproape de pus sub coperiș. În deours de 3 ani în fiecare vară s'a aranjat câte o petrecere în acest scop de cătră inteligența română din Ciachi-Gărbău și jur. Astfel în în anul acesta s'a aranjat în 30 Iulie st. n. Cu satisfacție și bucurie raportează, că inteligența din aceste părți știe aprecia zelul, și remunera ostenelele altora. Ziua mult dorită și așteptată sosi. Fiind timpul cam noros peste ze, se părea că interesul inteligenței noastre de astă-dată a dispărut, de oare-ce la ora devedea numai foarte puțini oaspeți se vedeau a circula pe stradă. Când eată că de cătră seară pavilonul cel cu mult gust și frumos decorat și aranjat nu era în stare să cuprindă frumoasa cunună inteligentă venită din depărtări destul de mari. Și de astă-dată petrecerea s'a aranjat sub patronatul magnificei familii



Victor Illyeș, mare proprietar în Rece-Cristur, care desvătă un zel foarte mare față de această cauză. D-na Silvia Illyeș la sosire a fost întâmpinată de președintele petrecerii, care i-a oferit un buchet de flori.

Petrecerea se începuse cu „Ardeleana”. Jocurile de coloană „Cadrilul” a fost dansat de 80, ear’ „Romana” de 50 părechi. Entuziasmul era la culme; se părea că după un timp de letargie nu-și pot îndeejauna petrece, căci abia cătră 5 ore dimineața părăsire petrecerea cu părere de rău, ducând însă fiecare suvenir plăcut.

Costumul național a fost reprezentat prin d-șoarele: Aurelia Roșca din Sănu-Petru, Valeria Mănăsturean din C. Cristur, Veronica Pinteia din Treștia. Să mai fi avut doi ochi să le admiri cât de dragăle erau, dar’ prin aceasta nu voese a zice că celelalte d-șoare nu ’mi-au atras atențiunea și că doar’ nu le privim cu drag și plăcere, ci din contră tresăltam de bucurie, simțul național se potența vîzînd ce flori gingașe și delicate cresc prin grădini noastre și acum au convenit la această petrecere spre a împleți frumoasa cunună.

Dintre dragălele și amabilele d-șoare am putut însemna pe următoarele: Elisabeta Bohățel din Galpaia, Victoria Murășan din Zsibb, Amalia Bud din Hașmaș, Iuliana Mezei din Dej, Leontina Cherebeș din Cațașu, Eugenia și Iuliana Cherebeș din S. Odorheiu, Aurelia Pop din Zalha, Aurelia Roșca din S. Petru, Valeria Mănăsturean din C. Cristur, Veronica Pinteia din Treștia, Helena Nagy din Dej, Otilia Caba din Chendru, David din Bezded, Murășan din Baica, Silvia Marinceaș din Nireș, Silvia Drăgan, Cornelia Șandor, Emma Halász, Erzi Szervacius, Anica Cömiveș din Cs. Gorbó, Coste din Tihău, Mărioara și Ana Boroș din Bezded, Erzi Turmă din Cristolț-mare, Ana Groza din Fizes, Pop din R. Cristur și altele foarte multe, pe cari însă le rog să mă scuze căci deși regret, dar’ a fost imposibil să le însemn pe toate.

Ear’ dintre doamne: amabila Silvia Illyeș din R. Cristur, Maria Bohățel din Galpaia, Aurelia Hățiegan din Dergea, Dr. Pataky, Sestraș din Cernuc, Marga din Zalha, Deac din R. Cristur, Pop din Ileanda-mare, Vajda din Gherla, Boroș din Bezded, Turmă din Cristolț-mare, Elisabeta Mezei din Dej, Cherebeș din Cațașu, Bran din Seplac, Pop din Buduș, Ludovica Mezei din Surduc, Nyisztrénsky din Bezded, Pop din Zalha, Balint din Șimșina, Roșca din S. Petru, Baranyai din R. Cristur, Veronica Murășan din Zsibó, Ilona Markovics, Roza Butka, Irma Vályi, Nina Szervacius, Dobray din Cs. Gorbó, Veronica Pop din M. S. Georgiu, Dr. Bihari din Cs. Gorbó, Varga din Poptelec etc.

Pe cât de frumos a fost succesul moral, nu mai puțin mulțumitor a fost cel material. Cu totul au încurs 240 fl. 20 cr., din cari subtrăgându-se spesele aranjării de 86 fl. 99 cr., a rămas un venit curat de 153 fl. 21 cr., cari s’au predat destinațiunei.

Oferte și suprasolviri au încurs dela următorii domni și doamne: Victor Illyeș, din R. Cristur 48 fl.; David Parascan, preot din Bred 1 fl.; Tureșca Tivadar, din Cs. Gorbó 2 fl.; Dr. Corneli Dănes, medic în Surduc 2 fl.; Krisztián Sándor din Cs. Gorbó 2 fl.; Beldi János, notar cercual 1 fl.; Dr. Pataky Albert, medic în Cernic 2 fl.; Ioan Pop, proprietar în Domnă 5 fl.; Demetriu Suci, dir. esec. în Zsibó 5 fl.; Vasile Pop, protopop în Cristolț 2 fl.; Gavril Cherebeș, protopop în S. Odorheiu 50 cr.; Aug. Dregan, din Creaca 50 cr.; Ales. Pop, prot. în Buduș 1 fl.; Aurel Mezei, notar cercual în Surduc 1 fl.; Gerasim Dobocan, s. notar în Creaca 50 cr.; Száva Antal, s. not. în Cs. Gorbó 50 cr.; Wolf Lajos, comisar în Cs. Gorbó 50 cr.; Ioan Pop, notar cercual în Zalha 3 fl.; Alesiu Balint, notar cercual în Șimșina 1 fl.; Paul Roșca, prot. în S. Petru 1 fl.; Ioan Andrei-Domșa, preot în Rachis 1 fl.; Ioan Nossă, preot în Treștia 50 cr.; Gavril Popoviciu, preot în Briglez 1 fl.; Gavril Rus, resp. în Cs. Gorbó 1 fl.; Fülepe Léber din Cs. Gorbó 1 fl.; Dr. Simion Tămaș, avocat în Hida 4 fl.; Nicolae Murășan, preot în Baica 20 cr.; Răcz Péter, comerciant în Cs. Gorbó 50 cr.; Szász Dănes, serg. în Cs. Gorbó 50 cr.; Maria Bohățel, propr. în Galpaia 1 fl.; Vasile Murășan, cassar în Zsibó 1 fl.; Butka László, cancel. în Cs. Gorbó 1 fl.; Vas. Pop, prot. în M. S. Georgiu 1 fl.; Simion Petrice, preot în Șimșina 1 fl.; Paul Dențescu din Tîrgul-Jiului 2 fl.; Dr. Bihari, med. cerc. în Cs. Gorbó 1 fl.; Victor Varga, preot în Poptelec 1 fl.; Stefan Pop, preot în Fildul-de-jos 50 cr.; Aurel Vescan din Cs. Gorbó 50 cr.

Tuturor marinimoșilor contribuitoari și membrilor din comitetul aranjator le exprimăm mulțumitele cele mai sincere pentru spriginul dat și cu deosebire se exprimă mulțumită și recunoștință generoasei familii Victor Illyeș, care nu numai moralmente, ci și materialmente sprijinește scopul urmărit.

La revedere în viitor!

Un membru din comitet.

## Bibliografie.

### A apărut:

Partea a VI-a din *Memoriul lui Iosif Sterca Șuluțiu* de Cărpeneș, membru fondator și membru în comitet al „Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român”. Sibiu, tip. W. Krafft. Este un volum de 297 pagini, cu conținut variat și interesant și costă 1 fl. 25 cr. + 10 cr. porto. Două sute fl. din prețul cărții, se vor da pentru „casa națională”, restul pentru alte scopuri filantropice. La sfîrșitul cărții se adaugă o compoziție musicală: *Doina Metropolitului Alexandru Sterca Șuluțiu*, aranjată pe note pentru voce și piano. Partea cea mai mare a articolelor ce conține a mai fost publicată, prin foi și reviste, dar’ valoarea lor e permanentă. Între altele conține întreaga biografia *nefericitului Dragoș*.

A apărut în tipografia noastră cartea „*Principiile politice*” (după Dr. Fr. de Holtzendorff) de Teodor V. Păcățian. Formatul 8° mare, cuprinsul 290 pagini, tiparul curat și ceteț. Prețul 2 fl.

În cartea aceasta, de netăgăduită valoare literară, sînt tratate cu multă competență următoarele teme din domeniul politicii:

*Politica e — știință. — Politica e — artă. — Conexiunea științei și a artei de stat în procesul politic. — Raportul dreptului pozitiv cu politica. — Conflictul între manuirea dreptului și a politicii practice. — Raportul între morală și politică. — Scopurile ideale de stat. — Scopurile reale de stat. — Scopul de putere națională al statelor. — Scopul de drept individual în stat. — Scopul social-cultural al statului. — Armonia scopurilor de stat.*

O recomandăm cu căldură publicului român, iubitor de literatura științifică, în special însă celor ce, conform poziției lor sociale, sînt chemați să fie conducători politici ai poporului nostru. De vînzare în librăria institutului nostru.

### Cursul pieței din Sibiu.

Din 6 Octombrie n. 1899.

| Hărție-monetă română  | Cump. | 9.35   | vînd. | 9.40   |
|-----------------------|-------|--------|-------|--------|
| Lire turcești         | "     | "      | "     | "      |
| Imperiali (15 R° aur) | "     | 18.92  | "     | 19.02  |
| Ruble rusești 100 a   | "     | 126.75 | "     | 127.75 |
| Galbeni               | "     | 5.64   | "     | 5.69   |
| Napoleon-d'ori        | "     | 9.52   | "     | 9.59   |
| 100 Marce germane     | "     | 58.67  | "     | 59. —  |
| Livre sterling        | "     | 11.96  | "     | 12.06  |

### Bursa de Budapesta.

Din 4 Octombrie n. 1899.

|                                                                  |        |
|------------------------------------------------------------------|--------|
| Renta de aur ung. 4%                                             | 116.50 |
| " " " 4%                                                         | 94.90  |
| " ung. val. cor. 6%                                              | 119.25 |
| Împrumutul căilor ferate ung.                                    | 119.25 |
| Bonuri rurale ung.                                               | 93.75  |
| " " " croate-slavone                                             | 99.40  |
| Obligațiunile desp. regalilor                                    | 162. — |
| Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin                        | 14. —  |
| Renta de hărție austriacă                                        | 99.75  |
| " de argint austriacă                                            | 99.75  |
| " de aur austriacă                                               | 117.75 |
| Losuri austriace din 1860                                        | 137. — |
| Acțiunile băncii austro-ungare                                   | 898. — |
| " " de credit ung.                                               | 369.50 |
| " " de credit austr.                                             | 364.25 |
| Seriuri fonciare ale institutului de credit și economii „Albina” | 102. — |
| Argintul                                                         | 5.70   |
| Galbeni împărătești                                              | 5.66   |
| Napoleon-d'ori                                                   | 9.57   |
| Mărci 100 imp. germane                                           | 59. —  |
| London 10 Livre sterlingi                                        | 120.78 |

### Bursa de Viena.

Din 4 Octombrie n. 1899.

|                                |        |
|--------------------------------|--------|
| Renta de aur 4%                | 115.95 |
| Renta ung. v. c. 4%            | 94.25  |
| Împrumutul căilor ferate ung.  | 119.50 |
| Bonuri rurale ung.             | 119. — |
| " " " croate-slavone           | 92.75  |
| Renta de hărție austriacă      | 99.50  |
| " " argint austriacă           | 99.40  |
| " " aur austriacă              | 117.30 |
| Losuri austriace din 1860      | 135. — |
| Acțiunile băncii austro-ungare | 901. — |
| " " de credit ung.             | 368.50 |
| " " de credit austr.           | 362.50 |

### Bursa de București.

Din 21 Septembrie v.

|                    |        |                   |        |
|--------------------|--------|-------------------|--------|
| 5% Renta perpetuă  | 4%     | Fonc. rur.        | 82 1/2 |
| 5% " am. 1891      | 99 1/4 | 5% " urb. Buc.    | 90     |
| 5% " " 1892        | 99     | 5% " Iași         | 84 1/2 |
| 5% " " 1893        | 99     | Banca Naț.        | 2655   |
| 5% " " 1894        | 86 1/2 | " Agricolă        | 328    |
| 5% " " 1895        | 87     | " României        | 291    |
| 5% " " 1896        | 87     | " de scont        | 425    |
| 5% " " 1897        | 89     | Națională         | 440    |
| 5% " " 1898        | 89     | Patric            | 70     |
| 5% Obl. c. B. 1883 | —      | Construcții       | 70     |
| 4 1/2% " " 1890    | —      | Basalt artificial | —      |
| 4 1/2% " " 1895    | —      | Tramv. nou        | —      |
| 5% Fonc. rur.      | 95 1/2 | Baia centrală     | 117    |

Pentru redacție și editură responsabil: Andrei Baltes. Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

Pentru fiecare cuvînt se plătește 1 cr. Pentru cuvintele tipărite gras 2 cr. Taxa de inserțiune se poate trimite și în mînci postale. Pentru anunțurile cu adresă sau post-restante se plătește timbru 30 cr.

# MICA PUBLICITATE

Răspunsuri și deslușiri la aceste mici anunțuri dă gratuit administrația ziarului — cu graiul viu sau în scris, dacă se alătură un timbru ori o cartă de corespondență.

Pentru știri mărante, întrebări, corespondență, informațiuni, anunțuri, reclame etc.

**Un învățcel se primește imediat în prăvălia de manufacturi a lui N. S. Nádásdy,**  
Sibiu, Piața-mică nr. 31.

**Ilustrații românești** pe cărți postale, și anume: *O Selișteancă, O Bănățeancă, Un cioban transilvănean, Un grup de căluseri* și un grup de

*fete seliștene* (souvenir dela adunarea fondului de teatru în Seliște), — se află de vînzare la 5 cr. la administrația „Tribunei”.

**Pășunat pentru 200 oi dela 1 Noemvrie până la 1 Maiu sub condiții favorabile se află în Mediaș la Dionisie Roman.**

**Posta „Micii publ.”** — „Orfana” are scrisori la administrație.

— Steliția. O „ilustrată” din România am îndreptat-o pe drumul poștei către Csomaköz.

— Bicicleta „Thomas” are cumpărători — dar’ toți vreau să vadă marfa — spune cum, căci acolo nu se duc?

— Funcționar de stat. Ți-am trimis tot ce ai avut la noi.

**Dicționare** maghiar-române de George Barițiu, se caută pentru cumpărare.

Oferenții să se adreseze la administrația ziarului „Tribuna”.

**Primăriile comunale** au bună ocazie să-și cumpere ieftin coverte cu firme oficiale pentru pretor, oficiu de dare, județ etc. Informații dă administrația.

Nr. M. 14992/1899.

[305] 1—1

## Publicațiune

în cauza adunării de controlă pro 1899 a honvezilor.

Conform avisului nr. 4185/1899 al comandei honvezilor de întregire (honvéd-kegészítő parancsnokság) adunarea de controlă din Sibiu a honvezilor se va ține în 26 Octombrie 1899.

Procedura oficială, la care fiecare obligat a se prezenta la controlă trebuie să-și ducă cu sine cărțișica de honvez, se începe la 9 ore dimineața la comanda honvezească de întregire nr. 23 în casarma honvezească (piața lemnelor).

Sînt obligați a se prezenta la controlă — cu excepția acelor cari în anul acesta au făcut serviciu activ, ori au fost înrolați în instrucție sau exerciții de arme — toți honvezii, fără privire la faptul ori de au ubicațiunea stabilă în Sibiu, sau petrec acolo numai interimal.

Sibiu, 26 Septembrie 1899.

Magistratul orașenesc.

## Agenți

[293] 2—6 cum și

persoane private,

cari au cunoștințe în cercuri largi, se caută ca acuisitori de comande pentru articlii noi, brevetati, de lipsă pretutindenea, dela o fabrică nouă, care dă provisiune mare, eventual garantează salar fix. Ofertele să se adreseze la

**Klimesch & Co.,**

Praga, 1134 — II.

## Cuarterul

în etajul I.

al casei unghiulare strada Măcelarilor nr. 3 și Piața-mare nr. 7, constător din 6 odăi la stradă, antișambră, culină, cămară etc., provăzută cu conduct de apă și luminare electrică, din cauza schimbării de domiciliu se dă în chirie.

Tot acolo se pot lua informațiuni mai detaliate.

[290] 3—3

„Tipografia”, soc. pe acțiuni în Sibiu.

Se află de vînzare:

**HOMO SUM.**

ROMAN

DE  
**GEORGE EBERS.**

Prețul 1 fl. sau 2 lei 50 bani.

Comande se pot face la

„Tipografia”,

soc pe acțiuni în Sibiu.

„Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu.

Novitate!

Cadou

ocasional!

**LIMBA FLORILOR.**

— De amor și amicitie. —

Simbolica naturală a celor mai favorite flori, compusă după explicările orientailor

de  
**Un amoresat.**

Acest volum, în format dragălaș (32°) imprimat pe hărție velină, în două culori, negru și albastru,

elegant compactat în lux, este

cadou potrivit

pentru tinerime, mai ales pentru fete.

În legătură de pînză colorată, tabla titlului imprimată cu aur  
Prețul unui exemplar 50 cr. = 1.50 lei.

## Legea veterinară.

Ata primăriile comunale, cât și fiecare econom au trebuință să cunoască **legea numită veterinară**. Dl Tormay Béla, secretar de stat în ministerul de agricultură, a scos la lumină o **explicare populară a legii amintite**. În această **explicare** se vorbește pe larg despre pasapoarte, de tîrgurile de vite, de boalele lipicioase și multe alte lucruri folositoare. Reuniunea agricolă română din Sibiu a tradus această carte în limba română populară. Cartea se numește:

Învățătorul Munteanu

împartășește economilor cele mai de lipsă cunoștințe despre

**LEGEA VETERINARĂ**

și  
**BOALELE CONTAGIOASE**

stînd cu dîgii la sfat în lungile seri ale iernii.

De

**Tormay Béla.**

(184 pag. mari.)

Cartea costă 30 cr. (cu porto postal 35 cr.) și se poate cumpăra dela

„Tipografia”, societate pe acțiuni, Sibiu.

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.